

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

basisschool De Teugelaar

Plaats : Oss
BRIN nummer : 09PE|C1
Onderzoeksnummer : 291332
Datum onderzoek : 30 januari en 2 februari 2017
Datum vaststelling : 6 maart 2017

SAMENVATTING

Wij hebben op 30 januari 2017 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op basisschool De Teugelaar. Op basis van onze bevindingen komen we tot de conclusie dat de onderwijskwaliteit voldoende is.

Wat gaat goed?

De leraren volgen systematisch of hun leerlingen zich volgens verwachting ontwikkelen. Ze letten daarbij niet alleen op de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen, maar ook op hun sociaal emotioneel functioneren. Wij zien tijdens de lessen dat de leraren in hun onderwijs vervolgens ook voldoende rekening houden met wat ze van hun leerlingen weten. Ze letten daarbij niet alleen op de leerlingen die meer moeite hebben met de leerstof, maar ook op de leerlingen die meer aankunnen.

De Teugelaar zet zich in om een overzichtelijke, rustige, veilige leeromgeving te creëren, zodat kinderen en leraren zich veilig en prettig voelen. Immers: wie goed in zijn vel zit, komt tot betere prestaties! De school beschikt over een veiligheidsplan en er zijn vaste aanspreekpunten voor leerlingen en ouders als het gaat om het voorkomen van pesten. De leraren werken actief aan een positief groepsklimaat.

Verder heeft de school een realistisch beeld van haar onderwijskwaliteit en de schoolontwikkeling sluit daarbij aan. Zo waren tegenvallende rekenresultaten aanleiding om het rekenonderwijs meer aandacht te geven. Dit heeft geresulteerd in een doordacht rekenbeleidsplan en scholing, o.a. in het voeren van diagnostische kindgesprekken.

Wat kan beter?

Hoewel de leraren veel informatie hebben over hun leerlingen liggen er nog kansen om nog beter gebruik te maken van al die informatie. In de eerste plaats zien we dat de leraren wel alert zijn op de vraag of de leerlingen zich volgens verwachting ontwikkelen, maar daarbij niet altijd kritisch genoeg kijken en handelen. In de tweede plaats zien we onvoldoende terug wat de diagnostische gesprekken met de leerlingen hebben opgeleverd en wat de leraren vervolgens doen met de uitkomsten ervan.

Verder vertellen de leerlingen tijdens ons gesprek dat ze graag meer aandacht willen voor de sociale vaardigheden. In sommige groepen wordt gepest en leerlingen willen leren hoe je dat kunt oplossen. Ze merken wel dat de leraren pestgedrag aanpakken, maar zo geven ze aan: de leraren zien ook niet alles.

Het voorgaande sluit aan op een ander verbeterpunt. Volgens de wet is het verplicht dat scholen de sociale veiligheid van de leerlingen jaarlijks monitoren en dat is op De Teugelaar nog niet het geval.

Tot slot vinden we dat De Teugelaar haar schoolontwikkeling planmatiger vorm kan geven dan nu het geval is. Er zijn geen concrete doelen geformuleerd en het ontbreekt aan een uitgestippeld routeplan. Dat maakt het lastig om na te gaan in hoeverre doelen al dan niet zijn bereikt zijn.

Wat moet beter?

Voor De Teugelaar gelden op dit moment geen punten die om directe verbetering vragen. De basis is in orde, alle onderzochte standaarden zijn met minimaal voldoende beoordeeld.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Zo ook basisschool De Teugelaar. We hebben dit onderzoek uitgevoerd aan de hand van het onderzoekskader 2017. Voor meer informatie over het nieuwe onderzoekskader verwijzen we naar de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Voorafgaand aan het onderzoek heeft de school een vragenlijst ingevuld en een eigen beoordeling gegeven over de onderzochte standaarden. We hebben de ingevulde vragenlijst geanalyseerd evenals de toegestuurde documenten.

Op 30 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een presentatie door de school;
- gesprekken met de schoolleiding c.q. het managementteam (directeur en intern begeleider), leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in diverse groepen. Deze observaties zijn samen met de directeur van de school uitgevoerd.

Op 2 februari 2017 hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding en diverse leraren van de school. In dit gesprek hebben we de bevindingen en oordelen besproken. Ook hebben we de school gevraagd aan te geven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan een van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool De Teugelaar. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur en de school op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Op basisschool De Teugelaar is de onderwijskwaliteit op orde en we zien dat de leraren en de schoolleiding enthousiast en bevlogen werken om dit te realiseren. Daarbij hecht De Teugelaar aan een goed pedagogisch klimaat, want dat leidt tot veiligheid. Beiden zijn essentieel om te komen tot samen leren met hoofd, hart en handen.

De leerlingen van De Teugelaar behalen aan het einde van de basisschool voldoende resultaten. Tot die tijd volgen de leraren aan de hand van toetsen, observaties en gesprekken of de leerlingen zich volgens verwachting ontwikkelen. We zien dat de leraren vervolgens ook voldoende rekening houden met wat ze van hun leerlingen weten. Ze zetten zich in om goede instructie en begeleiding te geven, waarbij ze diverse werkvormen gebruiken. Hoewel we verschillen zien tussen de leraren, zijn de leerlingen in de regel actief en betrokken aan het leren.

Tot slot constateren we dat de schoolleiding een realistische kijk heeft op de kwaliteit van het onderwijs op De Teugelaar en waar nodig verbeteringen in gang zet. Schoolleiding en team zetten er vervolgens professioneel en samen de schouders onder om deze verbeteringen te realiseren.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL DE TEUGELAAR

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP2	Zicht op ontwikkeling		•	
OP3	Didactisch handelen		•	
OP8	Toetsing en afsluiting			•

Onderwijsproces: basiskwaliteit op orde, verdiep relatie tussen zicht op ontwikkeling en didactisch handelen

We waarderen de standaarden zicht op ontwikkeling en didactisch handelen als voldoende.

In de eerste plaats houden de leraren systematisch zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen, observaties en diagnostische kindgesprekken. Deze gesprekken zijn een uitvloeisel van het rekenbeleidsplan dat is opgesteld naar aanleiding van de tegenvallende rekenresultaten. In het kader van dit plan zijn de leraren geschoold in een andere opzet van hun rekenonderwijs en ook in het voeren van diagnostische kindgesprekken. Het is goed te zien dat de leraren bij het zicht houden op de ontwikkeling van hun leerlingen ook meer en meer alert zijn op de vraag of zij voldoende vaardigheidsgroei laten zien. Tegelijkertijd constateren we dat de leraren daarbij niet altijd kritisch genoeg te werk gaan. Dat leidt ertoe dat bij sommige leerlingen niet tijdig wordt gesignaleerd dat de ontwikkeling stagneert en er dus ook niet wordt nagegaan waarom dat zo is en wat er vervolgens moet gebeuren. Ook zien we onvoldoende terug wat de uitkomsten van de diagnostische gesprekken zijn en wat dat betekent voor de hulp aan de leerlingen.

In de tweede plaats is het didactisch handelen van de leraren op orde. Ze houden in hun lessen voldoende rekening met wat ze van de leerlingen weten. We zien bijvoorbeeld dat de leraren hun onderwijs afstemmen op de groep en aandacht hebben voor zowel de betere leerlingen, als de leerlingen die meer moeite hebben met de leerstof.

De leraren creëren ook een leerklimaat waardoor de leerlingen actief en betrokken zijn. Ze maken bijvoorbeeld gebruik van het expliciete directe instructiemodel, het drieslag- en handelingsmodel en diverse activerende werkvormen.

We zien wel verschillen tussen de lessen. In sommige lessen geven de leraren goede instructie en begeleiding en maken ze gebruik van actieve werkvormen. De leerlingen zitten in deze lessen dan ook op het puntje van hun stoel. In andere lessen zien we dat de uitleg soms te lang duurt en dat het lastiger is om de betrokkenheid van de leerlingen vast te houden.

De schoolleiding herkent de genoemde aandachtspunten en geeft aan dat het team inderdaad nog kan groeien als het gaat om analytisch vermogen (ook bij de methodegebonden toetsen), het diagnostiserend onderwijzen en het durven 'loslaten'.

Tot slot waarderen we de standaard toetsing en afsluiting als goed. De school voldoet niet alleen aan de basiskwaliteit, maar we vinden de inzet en betrokkenheid van de intern begeleider navolgingswaard. Voorbeelden daarvan zijn de advisering, de 'warme' overdracht en de contacten met het voortgezet onderwijs.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat		•	

Schoolklimaat: veel aandacht voor samen leren met hoofd, hart en handen

De Teugelaar draagt zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen. Er is een veiligheidsplan en de school heeft vaste aanspreekpunten voor leerlingen en ouders als het gaat om het voorkomen van pesten. De leraren spannen zich in om een positief schoolklimaat te creëren en ze zijn zich daarbij bewust van hun voorbeeldgedrag. Ze doen ook moeite om de betrokkenheid van de leerlingen te vergroten. Kindgesprekken, het betrekken van de leerlingen bij de oudergesprekken en het proactief surveilleren waarbij positief gedrag benoemd wordt, zijn voorbeelden daarvan. Wanneer er conflicten zijn, worden deze in de hogere groepen aangepakt door kinderen naar hun eigen gedrag te laten kijken in plaats van beschuldigend naar anderen te wijzen. Hiervoor gebruikt de school bijvoorbeeld het 'nadenkformulier voor conflictsituaties'.

Verder brengen de leraren het welbevinden van de leerlingen in beeld en maken ze gebruik van een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Toch geven de leerlingen tijdens ons gesprek aan dat ze graag meer aandacht willen voor hoe je met elkaar omgaat. Ze vertellen dat in sommige groepen wordt

gepest en ze willen leren hoe je dat kunt oplossen. Ze merken wel dat de leraren het pestgedrag aanpakken, maar zoals ze zeggen 'die zien ook niet alles'. Dit laatste duidt des te meer op de noodzaak de sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen jaarlijks te gaan monitoren. Daar komt bij dat de wet ook verplicht om dat te doen en De Teugelaar komt deze verplichting nu niet na.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		

Onderwijsresultaten: de leerlingen behalen voldoende eindresultaten

De leerresultaten van de leerlingen op De Teugelaar zijn voldoende. Wij baseren dit oordeel op de leerresultaten die de leerlingen gemiddeld over de afgelopen drie jaar hebben behaald.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•

Kwaliteitszorg en ambitie: professionele cultuur, planmatig werken kan beter

We beoordelen de kwaliteitszorg op De Teugelaar als voldoende. Zo heeft de school op basis van een cyclisch stelsel van kwaliteitszorg bijvoorbeeld een realistische kijk op de kwaliteit van het onderwijs. We zien verder dat de school door deze cyclische manier van werken ook verbeteringen doorvoert waar dat nodig is. Een mooi voorbeeld daarvan is het al eerder genoemde rekenbeleidsplan.

Wat beter kan, is het planmatig werken aan de schoolontwikkeling. In haar Leidraad 2016-2020 schetst De Teugelaar haar ambities voor deze periode, maar deze ambities zijn erg algemeen geformuleerd. Ze zijn niet uitgewerkt in concrete en evalueerbare doelen of uitgestippeld in een routeplan met ijkpunten. Dat maakt het lastig om te evalueren of de doelen zijn gehaald en trots te zijn op bereikte resultaten. Het vieren van successen is des te meer van belang, omdat het team enthousiast aan de schoolontwikkeling werkt en de schoolleiding de lat hoog legt!

Wat ook beter kan, is het toezien of ontwikkelingen die zijn afgerond ook voldoende doorwerken en vastgehouden worden (borgen). Ook al staat de eigen verantwoordelijkheid van de leraren hoog in het vaandel, toch blijft het van belang dat de schoolleiding nagaat of de eerder gemaakte afspraken ook voldoende worden nagekomen, en ingrijpt als dat onvoldoende het geval is.

Tot slot beoordelen we de kwaliteitscultuur als goed. De Teugelaar investeert niet alleen in voortdurende verbetering van de professionaliteit, maar onderscheidt zich ook door eigen aspecten van kwaliteit. Voorbeelden daarvan zijn: visie en ambities worden breed gedragen en er is sprake van een cultuur waarin iedereen elkaar aanspreekt op professioneel handelen.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

Er zijn tekortkomingen geconstateerd in de gecontroleerde wettelijke voorschriften. Het gaat daarbij om de voorschriften die gelden voor het schoolplan. Met het bestuur en de schoolleiding is besproken om welke onderdelen het gaat. Het bestuur heeft toegezegd deze tekortkomingen op te lossen.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Teugelaar.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geven bestuur en school hun reactie:

De ontwikkelrichting op basis van eigen kwaliteitsoordelen en oordelen vanuit de inspectie betekent voor de Teugelaar het volgende:

Het borgen van de gezamenlijke afspraken zoals genoemd in het rekenbeleidsplan zal worden gerealiseerd door deze afspraken structureel op de agenda van de coördinatoren te zetten. Vanuit die vergadering zal worden bekeken wat terug moet komen op de teamvergadering en waar gericht naar moet worden gekeken tijdens groepsobservaties waarbij de centrale vraag is: wat is in werkelijkheid gerealiseerd en zie ik ook terug op de werkvloer?

Bovenstaand traject geldt eveneens als onderlegger voor de kwaliteit van ons totale onderwijs: taalbeleidsplan, omgaan met gedrag, e.d. Op deze manier proberen we de planmatigheid van de gewenste ontwikkelingen te borgen en te monitoren. We zullen daarvoor de doelen in kleinere subdoelen op gaan splitsen en deze vaker evalueren.

Daarnaast is het zo dat de leerkrachten moeten leren reflecteren op hun eigen handelen: waar kan ik zelf nog in groeien?

Het voeren van een kindgesprek is alleen zinvol indien daar dan ook concrete acties uit voortkomen die positief inwerken op het welbevinden en het leerproces van een kind: Teuntje wordt gezien door iedereen en leert naar zichzelf te kijken.

Het onderzoeken en interpreteren van toetsgegevens om een goede kijk op de leerontwikkeling van kinderen te krijgen verdient nog verbetering op individueel niveau. Hier gaan we komend jaar actie op zetten middels scholing. Het verplicht monitoren van de sociale veiligheid gekoppeld aan een meetinstrument willen we z.s.m. realiseren. Dit aspect wordt bovenschools aangestuurd i.s.m. OOG.

Tot slot het volgende:

Ook onze school staat voor de opdracht nadrukkelijk te gaan focussen op het formuleren van ambities in termen van leerwinst.

Die discussie voeren we op veel plaatsen, waarbij steeds de vraag zal zijn:

Wanneer (en waarom) zijn we tevreden over de gerealiseerde ontwikkeling van het kind, van een groep, leerjaar en zelfs van de school. Waarbij we zeker ook spreken over de ontwikkeling op het gebied van Taal en Rekenen, naast de ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind.

We danken u voor uw betrokkenheid, het doet ons deugd conclusies uit de eerder uitgevoerde interne audit te herkennen in uw verslag en graag tot een volgende keer.